

www.competencemap.bg

Европейски съюз

Оперативна програма
"Развитие на човешките ресурси" 2007-2013

Инвестира във вашето бъдеще

Европейски социален фонд

www.bia-bg.com

Проект „Разработване и внедряване на информационна система за оценка на компетенциите на работната сила по браншове и региони“. Проектът се осъществява от Българска стопанска камара - съюз на българския бизнес с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския социален фонд и Р България, по договор № BG051PO001-2.1.06. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Българска стопанска камара - съюз на българския бизнес и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Агенция по заетостта.

ПРЕГЛЕД НА ПЕЧАТА - 05.08.2011 г.

Изготвил: Пресцентър на БСК, тел. 02 932 09 28, e-mail: pr@bia-bg.com

ЗА БСК

Заглавие: **Едни работят месец за минимална заплата, други - почиват един час**

Дата: 04.08.2011 21:01

Медия: **Сега**

Шменти-капели

Що е то минимална работна заплата? Според синдикатите тя трябва да отчита потребностите на трудещите се, според бизнеса е цената на положения труд, според политиките - предизборен арсенал. Според тълковния речник заплата е парична сума, която едно лице получава за месец работа. В българските закони обаче тя е мерител за още куп неща, които нямат нищо общо с полагането на труд.

Най-популярната обвързаност на минималната работна заплата е с таксата за преглед при личния лекар. Тя е 1% от нея и сега е 2.40 лв., но от 1 септември ще стане 2.70 лв., когато и най-ниското възнаграждение ще скочи на 270 лв. За престой в болница пък се плаща по 2% от нея на ден. В закона за здравното осигуряване пише, че тази такса е за оказана медицинска помощ. Но за тази цел българските граждани плащат по 8% от възнагражденията си. Здравната каса също плаща на джипитата еднократна месечна сума за всеки записан пациент.

Има и пациенти - децата например, хората с увреждания, задържани и др., които са освободени от плащането на потребителска такса. Така педиатрите, които като лични лекари се грижат основно за деца, всъщност са дискриминирани спрямо останалите си колеги, чиито пациенти са в активна възраст, защото получават по-малко. А в повечето случаи малките пациенти ги посещават много по-често, отколкото големите ходят на лекар. В същото време таксата е еднаква за пенсионери и за работещи, чиито доходи често са твърде различни - минималната пенсия например е 136 лв., което ще рече, че от септември ще бъде два пъти по-ниска от минималната заплата. Тъй че каква е логиката таксата да зависи от минималната заплата? Много хора не я виждат въобще, но сред тях не е здравният министър Стефан Константинов. Той и дума не дава да се издума това плащане да се отвърже. Сигурно счита, че така плавният растеж на таксата

ще се възпрепятства или пък ще стане по-невидим за потърпевшите?

Депутатите, които иначе са на светлинни години от минималната заплата, също напоследък се държат за нея като удавник за сламка. Причината тук е партийната субсидия. Сега всеки глас носи 5% от минималното заплащане за съответната партия, която е взела поне 1% на парламентарните избори. Така за 2011 г. бюджетът трябваше да заделни 50 млн. лв. за издръжката на политиките. Догодина, ако правилото остане, ще трябват 6 млн. лв. повече. Консенсус то да се премахне има, но уви, не на правилното място, а при вицепремиера Симеон Дянков, синдикатите и работодателите. В парламента никой извън ГЕРБ не е съгласен. Затова няма да е чудно, ако наесен се окаже, че на управляващите ще им трябва по-голяма политическа подкрепа от малките партии и решението на Дянков вече не е най-удачното.

Все пак има много случаи, когато минималната заплата е точно това, което пише в речника - получават я хиляди българи за 1 месец работа. Но има и такива, които успяват да я вземат за има-няма 1 час. Най-ниското месечно възнаграждение се оказва в странни връзки с участието в съзвездие от консултативни, научни, управителни и други съвети. Само за присъствие на подобно мероприятие, независимо колко са работили и дали изобщо нещо са обсъждали, куп хора вземат сега по 240 лв., а от септември - по 270 лв. Такова е възнаграждението за участието в заседание на 15-те членове на Комисията по генетично модифицирани организми, създадена към министъра на околната среда и водите. Толкова вземат и членовете на Консултативния съвет към Сметната палата, на Управителния съвет на Българския институт за стандартизация, на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори. На толкова е определено възнаграждението за участие на заседание и на членовете на изпълнителния съвет и на научно-експертните комисии на фонд "Научни изследвания". Парадоксално е, че дори избираемите членове на УС на уж дарителския фонд "13 века България" вземат на заседание по една минимална работна заплата, става ясно от справка, предоставена на социалните партньори. Половината от нея се полага и на петимата членове на Националното бюро за правна помощ, когато се съберат да заседават.

Когато минималната заплата не стига, някои закони я умножават. По много. В закона за банковата несъстоятелност например е записано, че първоначалното месечно възнаграждение на синдик за срок от 6 месеца е фиксирано и не може да бъде по-малко от 10 минимални заплати и по-голямо от 30 такива, независимо от сумите, които трябва да осребрява или от събраните взимания на назначилата го банка. Защо толкова - не е ясно. След това възнаграждението му се определя като процент от събраното.

Защо всеки собственик на електромер трябва да плаща по 0.6% от минималната работна заплата за издръжка на обществените радио и телевизия, макар че може дори да не ги пуска, също няма обяснение. Все пак принципът при определянето на една такса трябва да бъде

какви разходи се покриват с нея,

а явно такива изчисления при таксата за издръжка на радиото и телевизията няма. За стопанските субекти сумата е даже 2.5% от минималната заплата на електромер.

С минималната работна заплата са свързани още възнагражденията на приемните семейства, но това е трудов доход и има логика за подобна връзка. Като 70% от нея се изчислява и помощта за дете с увреждане, макар че е логично тя да е обвързана с гарантирания минимален доход, върху който се изчисляват помощите. А той вече три години е 65 лв., защото изобщо не е вдиган от това правителство.

Според Кодекса за социално осигуряване минималното възнаграждение се взема като база за изчисляване на обезщетения за някои периоди, които се признават за осигурителен стаж, но не са правени осигуровки. Върху нея се изчислява и размерът на осигуровката за пенсия, също за периоди без вноски - като отпуск за гледане на дете от 1 до 2 години, неплатен отпуск, който се признава за трудов стаж, казармата, докато още я имаше, и т.н. Минимална заплата получава за година и половинката на военен, напуснала работа заради преместването му в друго населено място. Те поне имат внесени осигуровки. Но няма никакво обяснение защо същото възнаграждение се полага на безработните съпруги или съпрузи на военни на мисия. Така тези хора се облагодетелстват спрямо другите безработни, като им се дава обезщетение, несвързано с осигуряване.

Подаръците, които могат да се получават в МО,

също незнаяно защо са вързани с размера на минималната заплата. Както и наградите, които могат да се раздават на служители в МВР.

От бързия преглед на основните обвързаности с минималната работна заплата става ясно, че поне в 2/3 от тях няма логика. До края на септември всички министерства и ведомства трябва да са дали свои становища какво да се прави с плащанията, свързани с минималната заплата и касаещи тяхната нормативна база - дали да се отвързват или, напротив, връзката да се затяга. После специална работна група от правителствени, синдикални и работодателски експерти трябва да каже кои закони да се променят, за да се отвържат колкото може повече плащания от нея.

Не е ясно как ще стане това обаче, след като досега само 5 ведомства са дали становище, и то е зависимостта да се запази. При това всички са за плащания за участия в заседания на различни управленски и консултативни органи. Освен това раздадените на социалните партньори материали личи, че дори държавата не знае какво точно е вързано с нея. Според един материал тя се споменава в 3 кодекса, 16 закона, 11 наредби и 2 правилника. В друг се появяват още два закона. От БСК твърдят, че общо нормативните актове, в които тя се споменава, са 54. Това ще рече, че обещанието на финансовия министър Симеон Дянков от 1 януари 2012 г. с минималната заплата да са обвързани минимален брой плащания няма как да стане.

ПАЗАР НА ТРУДА; ДОХОДИ; ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ

Заглавие: **При комшиите: 160 родопчани ще правят части за БМВ**

Дата: 04.08.2011 20:12

Медия: **Родопи 24 x 7**

За 35 работни места били подадени 1 500 молби

Кметът на община Смолян Дора Янкова и генералният директор на холдинг "Костал" – Андреас Костал откриха уникален завод за машиностроене в областта на автомобилната индустрия, съобщават колегите от всекидневника "Родопи Смолян", който е част от медийната група "Родопи voice". Инвестицията е за над 1,5 млн.евро, като в сърцето на Родопите ще се изработват различни машинни елементи и електроника за "БМВ", "Крайслер", "Сузуки", "Шкода", "Фолксваген" и др. На първо време заводът осигурява над 35 работни места за жители на региона, като до края на годината ще бъдат ангажирани общо 160 души.

За новия завод само за два месеца били подадени над 1 500 молби за работа. Сред официалните гости на събитието бяха Йохим Грабовски, управляващ директор на "Костал" за България и Чехия, областният управител на Смолян инж.Стефан Стайков и други. Андреас Костал благодари на Дора Янкова и екипа ѝ за подкрепата, която е

указана за реализацията на завода и изрази надежда да стане част от обществото на Смолян за по-доброто развитие на региона. Г-н Костал обясни, че компанията е изцяло собственост на неговото семейство и това дава възможност да работи дългосрочно в общината. "Инвестицията в Смолян е нова стъпка за нашата компания и ние останахме доволни от доброто посрещане от страна на общината", заяви гръцкия бизнесмен и допълни, че за бъдеще в Смолян ще бъдат прехвърляни нови линии за производство. В знак на признателност г-н Костал подари на Дора Янкова красив букет с 25 роза, а тя от своя страна - кристала на Смолян. В словото си кметът подчерта, че този завод ще бъде една дългосрочна инвестиция в Смолян и че местната власт ще указва помощ за развитие на производството. По думите ѝ заводът означава за хората бъдеще, сигурност и доходи. Според Янкова ще се развият и техническите учебни заведения, които ще предложат обучени кадри. Областният управител на Смолян инж. Стефан Стайков също приветства пускането на завода и заяви, че познава рисковете, които крие семейния бизнес. Стайков посочи, че служителите на новото предприятие ще могат да покажат еталона на българския работник и по този начин ще докажат, че са достойни да работят за тази фирма. Назначените служители на завода заедно с Дора Янкова и Андреас Костал изиграха кръшно родопско хоро под звуците на гайдаря Петър Янев и гласът на Златина Узунова. Изпълнителният директор на "Костал" коментира още, че в Западна Европа криза вече няма, като за последната година компанията му отбелязва ръст от 16% и очаква печалба от над 1,5 млрд. евро до края на годината. Откриването на завода съвпада и със 100-годишнината от основаването на компанията. KOSTAL Group е независима група, която е основана през 1912 г. в Германия. Основната дейност на групата е разработка и производство на технологично напреднали електронни и електромеханични (мехатронични) продукти. Групата има 28 офиса в 15 държави на четири континента с общо заети около 11 000 души и осигурява компетентни и гъвкави услуги на местна основа. Производството съживява и отдавна затвореното предприятие "Тютюнева", в което през миналото се обработваше тютюна на Смолянска област. В близко бъдеще компанията планира разширение на производството, като работниците ще достигнат над 400.

Заглавие: **Камен Колев: Не само работодателят, но и работникът без трудов договор трябва да бъде глобяван**

Дата: 04.08.2011 16:14

Медия: **Новинар**

Пенсионната и здравноосигурителната система не са привлекателни за българите, твърди експертът

Камен Колев е роден на 19 март 1954 г. Завършил е Техническият университет в София със специалност "Системотехника" и има защитена кандидатска дисертация доктор по системен анализ. Специализирал е в САЩ, Япония, Англия, Германия и Швеция в областта на индустриалните анализи, публично-частните партньорства, обществените поръчки, оценката и финансирането на инвестиционни проекти. Член е на комитетите за наблюдение на програмите САПАРД и ИСПА и на оперативните програми "Конкурентоспособност", "Регионално развитие" и "Административен капацитет". От 2005 г. е заместник-председател на Българската стопанска камара.

- Г-н Колев, колко строги санкции искате вие, от БСК, за работещите без трудови договори българи?

- Става въпрос за въвеждането на санкции за тези граждани, които работят без трудови договори, тъй като няма никакви наказания за тях. Досега при подобен тип нарушения в трудовите договори само работодателите носят отговорност и се бъркат с по 15 000 лв., а при рецидив и до 20 000 лв. Но тъй като и двете страни на практика пестят част от своите разходи, като укриват реалните размери на трудовите възнаграждения, то отговорностите трябва да се понасят солидарно. Например работниците икономисват около 10-12% за осигуровки, а работодателят около 15 на сто от укритата сума. Ето как и двете страни са еднакво замесени в този процес. А към момента единствено работодателят е подложен на глоби. Според нас и работниците трябва да са отговорни и наказвани при нарушения. Убедени сме, че по този начин ще се постигне дисциплина и ще се афишират реалните условия в трудовите договори.

- Какъв ще бъде практическият ефект от това и как си представяте, че притиснатите работници, които едва се прехранват, ще търсят отговорност от шефа си при реален риск да ги уволнят начаса?

- Вижте, би следвало работникът и работодателят да имат еднакви интереси. Ако например се укрие сума месечно, то работникът иска да си получи веднага 10-12%, които иначе биха отишли за осигуровки. Обикновено средно това са около 50-60 лв., а работодателят от своя страна също пести някъде по 70-80 лв. Както се вижда от този нагледен пример, интересите са и на двете страни и затова е трудно да се разкриват подобен тип масови нарушения. Колкото до ефекта – вече споменах, че очакванията ни са тази мярка да има дисциплинираща роля. Надяваме се работниците да започнат да се въздържат да участват в подобни нарушения, тъй като ще ги глобяват. Но може би все пак няма да се постигне повсеместен и всеобхватен ефект. Защото основният проблем е друг. Както пенсионната, така и здравноосигурителната система не са атрактивни и привлекателни за работниците. Тези, които се осигуряват, внасят своите пари, но какво получават насреща?! Ниски пенсии и лошокачествено медицинско обслужване. В това е сърцевината на проблема. Ако ние успеем да обърнем тази порочна практика, то няма да има

необходимост да се налагат санкции и работниците сами ще искат да се осигуряват. А съответно пък работодателите не биха могли да лишават своите работници от тези осигуровки. В момента се опитваме да осветлим голяма част от трудовите взаимоотношения на нашия пазар. Но основният проблем, който вече разясних, води до масовото предпочитание сред работещите да си вземат на ръка тези 20-30 или 50 лв., отколкото след години да разчитат на някакви пенсии и добри услуги.

- Синдикатите на каква позиция са?

- Те лансират друга идея – при разкриване на такова нарушение глобите от него да се натрупват като осигуровки за сгафилия работник. Става въпрос за натрупвания в солидарния стълб, както и да не се прекъсват осигурителните права на съответния нарушител. Това според нас е недопустимо. Защото такава мярка ще стимулира всеки работник да продължава порочната практика да укрива истинските възнаграждения. А ако евентуално го хванат, тогава той ще внесе пропуснатите вноски и няма да губи осигурителните си права. В това няма сериозна санкция. Ние не сме убедени, че не трябва да се губят осигурителните права. И глоба за работника без трудов договор трябва да има, но може да е по-малка отколкото тази за работодателя. С това наказание ще може не само да се навакса пропуснатото за осигурителната институция, но ще се постигне и възмезден ефект.

- Малко е объркващо - кой всъщност е инициатор на тази мярка – вие от БСК или правителството, което сега я лансира?

- Правителството сега я предлага, но това е наша идея отпреди близо 4 години. Ние естествено сега подкрепяме това предложение на кабинета. Синдикатите също са солидарни с нас, защото явно има нарушения и двете страни са намесени. Даже да има случаи, в които шефовете насилва заставят работници да подписват такива договори с невярно съдържание, то според нас те са изключения. Масовата практика е и двете страни - работник и началник, да участват в тази измама.

- Можете ли да прогнозируете откога тази мярка ще бъде въведена в практиката?

- По всяка вероятност от началото на идната година.

- Как ще коментирате предложението на КНСБ за секторно повишаване на заплатите в частния бизнес?

- Те предложиха повишаване на месечните възнаграждения за заетите в частния сектор. Настояват за осреднени заплати, които да се ползват като ориентировъчни и началниците да се съобразяват с тях. Ние смятаме, че в КТД трябва да се зложат тези условия. Всеки сектор в зависимост от своите финансови възможности трябва да договаря тези параметри, включително и минималните трудови заплати. Металургията например се развива добре вече година и нещо, има високи цени на международните пазари, износът е възстановен, има приходи. Там вече се договориха минимални заплати от по 400 лв. По сектори в частния бизнес могат да се правят преговори и да се вдигнат заплатите там, където има възможности. Важно е да се заплащат достойни заплати, които да мотивират работниците за по-качествена дейност. Това от своя страна ще подобри и печалбите на самите фирми. Където обаче няма раздвижване, няма износ, вътрешното потребление е свито, има висока междуфирмена задлъжнялост, необслужвани и лоши кредити, това не може да стане. По сектори в хода на колективното трудово договаряне ще се решават тези проблеми.

- Имате ли проучване в кои области освен в металургията има повишена производителност? И тя само на съкращенията на работещите ли се дължи?

- Като цяло отчетите сочат повишаване на производителността още от началото на годината. Образно казано, се върши една и съща работа, но с по-малко хора. Родните началници научиха това от кризата – че с по-малко хора могат да вършат същата работа като преди. И прогнозите сега са, че даже когато фирмите се стабилизират, няма да назначават повече хора.

- А как ще се реши болезненият проблем с растящата безработица?

- Няма да се реши нито тази, нито пък следващата година. Доста висок е наистина процентът на неработещите трудоспособни българи. Да не говорим, че има и много хора, които не са включени в официалната статистика, защото не са се регистрирали в бюрата по труда.

- Разполагате ли с ваша статистика какъв е процентът на заетите в сенчестия бизнес?

- Има фирми, които изцяло работят в сивия сектор, други са частично там. В областта на трудовите правоотношения над 50 на сто фирмите са в сивата икономика. В тях хората са с нередовни трудови договори или нямат такива, работи се уж по 4 часа, но реално става въпрос за много повече часове и т.н. Така масово се работи в туризма, търговията, строителството и др. Над 35 на сто от фирмите пък укриват доходи, обороти, печалби. Ние много се радваме на предложението на МФ да се стимулира плащането с карти за сметка на ДДС да речем.

- Защо държавата не успява вече толкова години да се справи със сивата икономика при положение, че издържаме от бюджета безброй чиновници в контролни институции?

- Защото тези контролни органи са неефективни. Липсва контрол, капацитетни кадри и др. дефицити. Всеки има някаква полза да лъже, да крие доходи и т.н. И в други държави има сива икономика, но у нас тя е в по-мощни размери и взема превес над бялата. Това лишава бюджета от средства и изкривява нормалните пазарни отношения.

Заглавие: **Съвет ще управлява българския език**

Дата: 05.08.2011 08:52

Медия: **vNews**

Специален съвет за българския език към Министерския съвет да се занимава с чистотата на книжовната реч и да изготвя и публикува в "Държавен вестник" правилата – граматика, правопис, замяна на думи с равностойни в българския език. Това е една от идеите в новия законопроект за българския език, внесен в парламента от председателя на образователната комисия Огнян Стоичков от "Атака" и колегата му Станислав Станилов. Директор на съвета ще е председателят на Института по български език към БАН, а членове – трима учени от института, трима преподаватели от висшите училища и трима учители.

В законопроекта се регламентира кога и къде книжовната норма е задължителна, а при неспазването ѝ може да има глоби. Те ще се налагат от министъра на образованието, който ще следи и за изпълнението на закона.

Стоичков обясни, че проектът обединява всичките 114 нормативни акта, в които има предписания за употребата на книжовната норма. Проектът задължава ползването на книжовен български в училища и детски градини, но остава правото за изучаване на майчин език.

В обществените медии се забраняват например новинарски емисии на чужд език в национален ефир. Такива може да има в регионални програми, но задължително с писмен превод на български. Тоест, ако законът мине, новини на турски по БНТ и БНР ще има само в регионите със смесено население. Чужд език или некнижовен български ще е забранен и на обществени събития като митинги и манифестации. Дори при участие на чуждестранни гости ще се говори на български с превод на съответните работни езици.

Новост е, че правилата на езика ще бъдат публикувани официално и използването им ще е задължително за институции, граждани и фирми в тяхната кореспонденция, както и на обществени събития.

В "Държавен вестник" ще бъдат оповестявани новостите в граматическите правила, нови думи, заменени чужди думи с равностойните им по значение български думи и т. н. БАН пак ще има задължението периодично да издава правописен речник и такъв на чуждите думи, но сега спазването на правилата в тях вече ще е задължително в гореизброените случаи.

Съветът всяка година ще докладва на парламента за използването на книжовен език в институциите и обществената сфера, като информацията ще се събира от министерства, общини, съдилища, комисии и други институции. Съветът ще отчита и какви усилия е положил за запазване на чистотата на езика.

Друго задължение на съвета ще е да чете проектите за учебници и при разминаване на езика в тях с книжовната норма те няма да бъдат одобрявани за публикуване. За неспазване на тази норма от издателствата например е предвидена глоба – от 500 до 1000 лв. и имуществена санкция от 2000 до 5000 лв. Фирми и други юридически лица, които в официалната си кореспонденция и документация не използват книжовен български, също може да бъдат глобени от 500 до 1200 лв. При гражданите процедурата е по-мека – наказанието за неграмотна, с цинизми, диалектни форми или на чужд език жалба до институция може да е до 300 лева. Ако причината обаче е непознаване на книжовния български, преди да се налага санкция, държавата е длъжна първо да осигури на човек обучение.

Между 100 и 800 лв. може да е наказанието за физическо лице или фирма, което разпространява учебни, справочни или други материали, нарушаващи закона за езика. Това не важи за защитени търговски марки, например "Кока-Кола". Или лютеницата "Дерони", която се пише на латиница. Няма проблем и с концерти, развлечения, промоции.

Задължително ще е обаче информационни съобщения и текстове да са на книжовен български. За разлика от законопроекта на БСП в новия не се посочват изрично всички табели и т. н., но това се подразбира.

Според вносителя Стоичков съветът трябва да има своя администрация и да може да работи по сигнали и да се самосезира.

Заглавие: **Вечните студенти с по-солени такси**

Дата: 05.08.2011 00:07

Медия: **Стандарт**

Преди десетина дни парламентът прие Националната стратегия за развитие на научните изследвания. Ще ни изстреля ли тя сред интелектуалните лидери в света? Как правителството ще върне най-големите ни мозъци в България? И ще има ли достатъчно пари за наука и образование у нас? Отговорите дава образователният министър Сергей Игнатов.

фото Антон Чалъков - Проф. Игнатов, парламентът прие Националната стратегия за развитие на научните изследвания. Какво променя тя?

- От страна с фрагментирана наука, в която научният свят смята, че всичко ни е приоритет, преминаваме в съвършено нов модел. Законодателят се съгласи, че България трябва да има приоритети и за тяхното осъществяване е необходима концентрация на финансовия и интелектуален ресурс на страната. В чисто идеологически план със стратегията България позна себе си, знае какво иска и как да го постигне. Въвежда се нов модел на финансиране - вместо даване на пари на калпак тръгва моделът на програмно-конкурсното финансиране. Приоритет е развитието на изследванията в университетите. В тях се осъществява освен правенето на наука и възпроизводството на интелектуалния потенциал на страната. Кое не означава, че БАН и други научни организации отиват на втори план. Но ние се нуждаем от възпроизводство освен от правене на силна наука. Приоритетно ще се финансират съвместни проекти между университетските структури и тези на академията.

- Много ваши колеги изразиха опасения, че след като не са сред приоритетите, техните науки ще загинат.

- Този страх е необоснован. Тези колеги, които не виждат при пръв прочит себе си в приоритетите, трябва да бъдат спокойни. Приоритетите не са с тясно поле, не се правят на базата на конкретни институти. Дава се възможност да се правят многопластови и фундаментални изследвания, да се развиват иновациите, приложната наука. Ние концентрираме своя финансов и интелектуален ресурс в тези направления, които ще доведат до възпроизводство на научния потенциал, до значими световни постижения и до добавена стойност, която ще направи България по-богата. А когато е по-богата, тя ще отделя и повече пари за наука и образование. Така че, ако психолозите не виждат себе си вътре, много жалко. Всъщност те имат много работа и могат да получат финансиране по различни проекти, които ще доведат до по-добро развитие на тези приоритети. Това важи за всички - социолози, философи, историци, специалисти по демографски изследвания. Ние разчитаме на Икономическия институт на БАН, стъпвайки на стратегията да предлага конкретни екшън планове. Няма хора, които да се загубят в тази джунгла.

- Вкарват като приоритет културно-историческото наследство...

- Развитието на това направление води до развитие на туризма и инфраструктурата. Спомням си как тук бяха дошли колеги египтолози от Франция и Швейцария и искаха да видят някои значими археологически обекти. И се оказа, че могат да отидат до местния областен град, а оттам нататък път няма, гробницата е заключена, не се знае към кого да се обърнат, за да им я отвори... Ние искаме, като има подобен обект, около него да се създаде пътна инфраструктура, хотели. Защото премиерът е прав - България не е насочена към пътнически туризъм, а тъкмо обратното - към интелигентните хора от Европа и света, които освен море, планини и прекрасен климат могат да видят и уникална история.

- В стратегията е записано, че една от целите е връщане на учените ни обратно у нас...

- Освен за развитие на младите стратегията е насочена към това утвърдени учени, които са си създали име в чужбина, да се върнат у нас. Искаме България да стане привлекателна за тях, като създадем научна инфраструктура, която да удовлетворява техните изисквания и да не отстъпва на базата в развитите страни. Предвидено е и съответното финансиране за привличането им, защото трудът им трябва да се заплаща подобаващо. Още тази година ще започнат да се изграждат три технопарка. Това ще създаде условия на едно място да се съберат най-добрите учени от университетите, БАН, студенти и бизнес. Когато създадем такива условия, ще дойдат и много учени от различни страни. Защото един от критериите да кажем "Да, нашата наука е добра", е, ако ходейки по коридорите на факултетите и лабораториите, можеш да срещнеш учени от други страни. Трябва да повлечем крак, защото светът още не ни познава.

Аз не вярвам, че българите масово са се насочили към емиграция по много причини. Българските училища в чужбина например вече искат от нас да създадем възможности за адаптация на децата, които са родени в чужбина и слабо владеят български. Ние трябва да им предложим нещо от рода на подготвителните класове на езиковите гимназии, така че, когато се върнат, да могат да усвоят езика. Това искане означава, че икономическите ни емигранти смятат един ден да се завърнат у нас. България е достигнала вече този праг. В последните години над 200 000 са се завърнали. Ние трябва да се пренастроим на тази вълна. А с нея ще дойде и другата - много скоро ще се появят и доста големи количества чуждестранни студенти.

- Очаква се наесен да има изцяло нов закон за висшето образование. Как се променят с него сроковете за обучение?

- Говорим с ректорите там, където е възможно, срокът на бакалавърската степен да бъде съкратен до три години. На другите места ще си остане четири. Вузът ще определя тези срокове сам. В хуманитарната област например напълно е възможно срокът да бъде три години. При медицината и въобще при регулираните професии е ясно, че не може.

- Това значи ли, че ще може например икономика в УНСС да се учи четири години, а в друг университет - три?
- Възможно е. А и в самия университет сроковете за различните професионални направления ще бъдат различни, защото едно е счетоводство, друго е икономика. Големият проблем на университетите да изберат дали бакалавърските им обучения да бъдат 3 или 4 години е всъщност начинът на финансиране. Те поставиха въпроса ще им гарантираме ли, че ако намалят срока на дадени специалности само за 3 години, финансирането им няма да бъде намалено. Сега мислим как да се промени неговият модел, защото даването на пари по брой студенти наистина в някои случаи води до падане на качеството. Обсъжда се университетите да се финансират по капацитет. Тогава университетът ще може да си позволи лукса да приема по-малко, но по-елитни студенти. В момента анализираме различни системи. Например в Холандия преди две години са решили да повишават таксите на студентите, които проточват следването си над срока на обучение. Напълно е възможно да приемем подобно решение. Ако го направим обаче, в закона трябва да бъде регламентирано, че студентът, учещ на държавна издръжка, е в договор с държавата.
- Ще правите ли промени в матурите?
- Искаме матурата по български език да има повече въпроси с отворен отговор. Започваме постепенно да вкарваме в образователната система и в изпитите модела на PISA. Защото сме убедени, че нашите ниски резултати не се дължат на липса на грамотност, а на липса на навици на учениците да работят с тази материя. Готвим и други бързи промени - искаме заради сигурността на матурите и тяхната ефективност съвременните технологии да навлязат повече в този процес. Предлага се там, където е възможно, при проверката на тестовете да има децентрализация. Когато тя може да става чрез компютъра, да не се събират много оценители на едно място.
- Отдавна се чака закон за младежта.
- Той вече е готов, трябва да влезе до края на годината. Има само един проблем, който мислим как да решим. Искаме до една година да се намери начин за облекчение на младите семейства при покупка на жилище. Работната група предлага различни решения, въпросът е, че банките са частни, те не са социални институции. Но моделът ще бъде намерен. Ако не успеем сега, ще го вкараме с добавка в закона.
- Държите второ място в анкетата на вестник "Стандарт" кой да бъде кандидат-президентът на ГЕРБ - веднага след Росен Плевнелиев.
- Аз съм си министър на образованието. В момента имаме много важни въпроси за решаване, така че - мисля за онова, което е на дневен ред. Абсолютно съм убеден, че ГЕРБ ще има силна кандидатура за президент.

Стела Стоянова

Заглавие: **Съвет ще управлява българския език**

Дата: 04.08.2011 19:19

Медия: **Труд**

Специален съвет за българския език към Министерския съвет да се занимава с чистотата на книжовната реч и да изготвя и публикува в "Държавен вестник" правилата - граматика, правопис, замяна на думи с равностойни в българския език. Това е една от идеите в новия законопроект за българския език, внесен в парламента от председателя на образователната комисия Огнян Стоичков от "Атака" и колегата му Станислав Станилов. Директор на съвета ще е председателят на Института по български език към БАН, а членове - трима учени от института, трима преподаватели от висшите училища и трима учители.

В законопроекта се регламентира кога и къде книжовната норма е задължителна, а при неспазването ѝ може да има глоби. Те ще се налагат от министъра на образованието, който ще следи и за изпълнението на закона.

Стоичков обясни, че проектът обединява всичките 114 нормативни акта, в които има предписания за употребата на книжовната норма. Проектът задължава ползването на книжовен български в училища и детски градини, но остава правото за изучаване на майчин език.

В обществените медии се забраняват например новинарски емисии на чужд език в национален ефир. Такива може да има в регионални програми, но задължително с писмен превод на български. Тоест, ако законът мине, новини на турски по БНТ и БНР ще има само в регионите със смесено население. Чужд език или некнижовен български ще е забранен и на обществени събития като митинги и манифестации. Дори при участие на чуждестранни гости ще се говори на български с превод на съответните работни езици.

Новост е, че правилата на езика ще бъдат публикувани официално и използването им ще е задължително за институции, граждани и фирми в тяхната кореспонденция, както и на обществени събития.

В "Държавен вестник" ще бъдат оповестявани новостите в граматическите правила, нови думи, заменени чужди думи с равностойните им по значение български думи и т. н. БАН пак ще има задължението периодично да издава правописен речник и такъв на чуждите думи, но сега спазването на правилата в тях вече ще е задължително в гореизброените случаи.

Съветът всяка година ще докладва на парламента за използването на книжовен език в институциите и обществената сфера, като информацията ще се събира от министерства, общини, съдилища, комисии и други институции. Съветът ще отчита и какви усилия е положил за запазване на чистотата на езика.

Друго задължение на съвета ще е да чете проектите за учебници и при разминаване на езика в тях с книжовната норма те няма да бъдат одобрявани за публикуване. За неспазване на тази норма от издателствата например е предвидена глоба - от 500 до 1000 лв. и имуществена санкция от 2000 до 5000 лв. Фирми и други юридически лица, които в официалната си кореспонденция и документация не използват книжовен български, също може да бъдат глобени от 500 до 1200 лв. При гражданите процедурата е по-мека - наказанието за неграмотна, с цинизми, диалектни форми или на чужд език жалба до институцията може да е до 300 лева. Ако причината обаче е непознаване на книжовния български, преди да се налага санкция, държавата е длъжна първо да осигури на човек обучение.

Между 100 и 800 лв. може да е наказанието за физическо лице или фирма, което разпространява учебни, справочни или други материали, нарушаващи закона за езика. Това не важи за защитени търговски марки, например "Кока-Кола". Или лютеницата "Дерони", която се пише на латиница. Няма проблем и с концерти, развлечения, промоции.

Задължително ще е обаче информационни съобщения и текстове да са на книжовен български. За разлика от законопроекта на БСП в новия не се посочват изрично всички табели и т. н., но това се подразбира.

Според вносителя Стоичков съветът трябва да има своя администрация и да може да работи по сигнали и да се самосезира.

Заглавие: **Задължително вероучение в училище, искат от църквата и мюфтийството**

Дата: 04.08.2011 16:10

Медия: [Новинар](#)

Духовници: Хората възпитават децата си като хладилници

Да се въведе задължително изучаване на религия в училищата. За това настояха представители на Българската православна църква и Главното мюфтийство по време на религиозна международна конференция. Варненският митрополит Кирил бе категоричен, че е крайно време държавата да поеме своя дял в областта на религиозното образование. По думите му училището се е превърнало в място на насилие и агресия.

Главният мюфтия Мустафа Хаджи пък даде за пример случая пред столичната джамия "Баня Башъ", която стана арена на сблъсъци между мюсюлмани и преставители на "Атака". Хаджи е на мнение, че почти никакво внимание не се отделя на духовното възпитание на подрастващите.

"Голяма част от хората постъпват и възпитават своите деца, като че ли те са хладилници и се опитват да ги напълнят с храна. Опитват се да задоволят техните необходими само с пари и материални средства", аргументира се той. Именно затова, според него човечеството живее в невежеството на 21 век.

И от църквата и от мюфтийството се съгласиха, че заради липса на вероучение в училищата ставаме свидетели на насилие между деца или на ученик над учител.

Заглавие: **Турските студенти учат у нас заради европейската диплома**

Дата: 04.08.2011 16:10

Медия: [inews.bg](#)

Официалната цифра е 2760, но се предполага, че реално те са около 6 000

Булфото

През учебната 2010-2011 г. са регистрирани 22 383 турски студенти, които учат зад граница. Особено голям интерес те проявяват към техническите и физико-математическите специалности. Около 2 000 са със стипендии, а останалите - на собствени разноски.

Това съобщава БНР, като цитира данни на Министерство на образованието в Турция.

Според специалистите, обаче, броят на турските студенти в чужбина е най-малко 50 000.

Студентите не са задължени да заявяват, че учат в чужбина, което е причина за разликата в цифрите.

Председателят на Съвета за висше образование в южната ни съседка - проф. Юсуф Зия Йозджан твърди, че само в САЩ учат около 15 000, а в европейските държави са над 20 000. Турски студенти учат в общо 150 държави.

България е на трето място сред страните приели най-много турски студенти, след Азербайджан и САЩ.

Официалната цифра е 2760, но се предполага, че реално те са около 6 000. След страната ни се нарежда Германия

Студентите избират България заради географската близост и обстоятелството, че страната ни е член на Европейския съюз. Мнозина считат, че с българска диплома могат да получат възможности за изява в европейските държави.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА "РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"

Заглавие: **10 000 се юрнаха да учат английски и компютри**

Дата: 04.08.2011 13:30

Медия: [Марица](#)

В бюрата по труда чакат нови кандидати от 15 август

Над 10 000 пловдивчани ще започнат да учат компютри и чужди езици по новата програма "Аз мога повече", която стартира от 15 август. Тя е предназначена за трудово заети хора, които искат да повишат ценза си. Финансира се от ЕС, но в продължение на няколко месеца нещата бяха замрели в очакване на следващия транш от необходимите средства.

50 милиона лева вече са пристигнали и програмата започва наново. Безплатните курсове за повишаване на професионалната квалификация събраха опашки от чакащи.

При предишния старт само в Пловдив до края на юни бяха кандидатствали 12 700 души, от които 10 562 бяха одобрени. До 15 август тези, които са влезли в списъците на бюрата по труда, но са изчаквали новия старт, трябва да потвърдят дали все още искат да се включат в курсовете. Имат възможност да заменят посочената специалност и с друга. От 15 до 30 август се очаква напливът от нови кандидати. Заради новата вълна в бюрата по труда ще работят повече служители с удължено работно време до 18,30 ч., за да успеят да приемат всички документи на желаещите да се обучават. Този път ще се наблегне най-вече на компютърните умения и овладяването на чужди езици. Ако има кандидати, които са били одобрени при предишния транш за включване в обучение за различни професии, за тях ще се направи изключение и Агенцията по заетостта ще изпълни ангажимента си към тях.

Формулярите се приемат в бюрата по труда по местоживеене или по местоработата. Този път не се изисква документ от работодателя за сключен трудов договор, тъй като проверката става чрез електронна връзка с НАП.

ДЕМОГРАФСКИ ВЪПРОСИ

Заглавие: **През 2050 г. 30% от българите ще са над 60**

Дата: 04.08.2011 13:14

Медия: [Кариери бг](#)

Според прогнозите на много национални и международни институции до 2050 г. се очакват драстични промени във възрастовата структура на населението в България. Според Емилия Войнова от дирекция "Жизнено равнище и социална сигурност" на Министерството на труда и социалната политика след 40 години относителният брой на населението в страната на възраст над 60 години ще достигне над 30 % от общия брой. Това ще застраши функционирането на всички социални системи.

Демографската ситуация в България е най-тежка в сравнение с всички останали държави-членки на ЕС. По данни на доклад на ООН към 1 януари 2010 г., страната е на пето място по темп на застаряване на населението в света.

Според прогнозите на Евростат населението в ЕС на възраст 15 - 64 години до 2050 г. се очаква да намалее с 48 млн. души, а делът на населението над 80-годишна възраст се очаква да се увеличи от 4.1 % през 2005 г. до 11.4 на сто през 2050 г. Съотношението между хора в трудоспособна възраст и хора в надтрудоспособната възраст - над 65 години, се очаква от 4 към 1 да намалее до 2 към 1. Според експертите значителните миграционни процеси, които са характерни особено за по-развитите държави-членки на ЕС, няма да бъдат в състояние да повлияят на трайното застаряване на населението.

В момента профилът на пазара на труда в България е променен и това предстои да се засилва като тенденция. През 1990 г. делът на населението под трудоспособна възраст е 21.6 %, през 2010 г. - 14.6 %. В момента имаме застаряваща работна сила и нямаме шанс да я подмладим, разчитайки единствено на раждаемостта в България, защото младите хора, които могат да родят и отгледат деца в България намаляват.

По критерий относителен дял на населението над трудоспособна възраст (над 60 години) най-засегнати са областите Видин (30.5 %), Габрово (28.8 %), Монтана (28.5 %), Перник (27.4 %).

През 2001 г. на всеки 100 души, излизащи от трудоспособна възраст, в пазара на труда са влизали 124 човека. След 2008 г. това съотношение се обръща - 100 излизащи биват заместени от 91 души; през 2009 г. - от 82; през 2010 г. - от 74, а по скорошните окончателни данни на НСИ,

Според прогнозите на много национални и международни институции до 2050 г. се очакват драстични промени във възрастовата структура на населението в България.

Според Емилия Войнова от дирекция "Жизнено равнище и социална сигурност" на Министерството на труда и социалната политика след 40 години относителният брой на населението в страната на възраст над 60 години ще достигне над 30 % от общия брой. Това ще застраши функционирането на всички социални системи.

Демографската ситуация в България е най-тежка в сравнение с всички останали държави-членки на ЕС. По данни на доклад на ООН към 1 януари 2010 г., страната е на пето място по темп на застаряване на населението в света.

Според прогнозите на Евростат населението в ЕС на възраст 15 - 64 години до 2050 г. се очаква да намалее с 48 млн. души, а делът на населението над 80-годишна възраст се очаква да се увеличи от 4.1 % през 2005 г. до 11.4 на сто през 2050 г. Съотношението между хора в трудоспособна възраст и хора в надтрудоспособната възраст - над 65 години, се очаква от 4 към 1 да намалее до 2 към 1. Според експертите значителните миграционни процеси, които са характерни особено за по-развитите държави-членки на ЕС, няма да бъдат в състояние да повлияят на трайното застаряване на населението.

В момента профилът на пазара на труда в България е променен и това предстои да се засилва като тенденция. През 1990 г. делът на населението под трудоспособна възраст е 21.6 %, през 2010 г. - 14.6 %. В момента имаме застаряваща работна сила и нямаме шанс да я подмладим, разчитайки единствено на раждаемостта в България, защото младите хора, които могат да родят и отгледат деца в България намаляват.

По критерий относителен дял на населението над трудоспособна възраст (над 60 години) най-засегнати са областите Видин (30.5 %), Габрово (28.8 %), Монтана (28.5 %), Перник (27.4 %).

През 2001 г. на всеки 100 души, излизащи от трудоспособна възраст, в пазара на труда са влизали 124 човека. След 2008 г. това съотношение е обратно - 100 излизащи биват заместени от 91 души; през 2009 г. - от 82; през 2010 г. - от 74, а по скорошните окончателни данни на НСИ, през 2011 г. на 100 излизащи от трудоспособна възраст влизат 70 млади хора.